

Tuomiokapitulin lausuntopyyntö kirkkoherran virasta

Kirkkoneuvosto 27.08.2024 § 112

69/01.01.00/2024

Valmistelija	Talouspäällikkö Kristel Muru-Tanila
Esittelijä	Kirkkoherra Pekka Riikonen
Esittely	Janakkalan seurakunnan kirkkoherran virka on tullut avoimeksi, kun rovasti Pekka Riikonen on irtisanoutunut 1.6.2025 lukien.

Tiedottaminen tulevasta kirkkoherranvaalista

Kirkkolain mukaan seurakunnan jäsenellä on oikeus osallistua seurakunnan toimintaan ja vaikuttaa seurakunnan päätöksentekoon. Yleistä mielenkiintoa herättävistä vireillä olevista seurakunnan asioista on sopivalla tavalla kerrottava seurakunnan jäsenille sekä tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Seurakuntalaisia on syytä tiedottaa kirkkoherranvaaleista riittävän ajoissa, jotta seurakuntalaisilla on tavalla tai toisella mahdollisuus osallistua keskusteluun kirkkoherranvaalista (KL 3:3 § 2-3 mom.). Tiedotusvastuu kuuluu kirkkoneuvostolle.

Vaalitapa

Kirkkoherra valitaan ensisijaisesti välittömällä vaalilla, jossa äänioikeus on 18 vuotta täyttäneillä seurakunnan jäsenillä (kirkkoherran välitön vaali). Mikäli seurakunta ei tee esitystä kirkkoherran vaalitivasta, kirkkoherra valitaan välittömällä vaalilla.

Kirkkovaltuuston pyynnöstä tuomiokapituli voi kuitenkin päättää, että kirkkoherra valitaan vaalilla, jonka toimittaa kirkkovaltuusto (kirkkoherran välillinen vaali).

Mikäli seurakunta harkitsee, että se esittää tuomiokapitulille kirkkoherranvaalin toimittamista välillisenä, silloin perusteluissa on hyvä ottaa huomioon esimerkiksi seurakuntalasten kiinnostus seurakunnan ja kirkkoherran tehtäviä kohtaan sekä seurakuntalaisten aktiivisuus ja halu vaikuttaa seurakunnan toimintaan. Hyviä mittareita ovat mm. edellisten seurakuntavaalien tai kirkkoherranvaalien äänestysaktiivisuus.

Esityksen kirkkoherran välillisestä vaalista tekee kirkkovaltuusto. Esitys on perusteltava. Päätöksen kirkkoherran välillisestä vaalista tekee tuomiokapituli, joka voi omassa harkinnassaan ottaa kirkkovaltuuston perustelujen lisäksi huomioon myös oman näkemyksensä seurakunnan tarpeista.

Kirkkoherran viran erityiset tarpeet

Kirkkoherran vaalitavan lisäksi seurakunnalta pyydetään lausuntoa myös Janakkalan seurakunnan kirkkoherran viran erityisistä tarpeista eli millaista kirkkoherraa seurakuntaan ollaan rekrytoimassa.

Seurakunnan lausunto tulee sisältää:

- Perusteltu esitys vaalitavasta, mikäli kirkkovaltuusto esittää kirkkoherran välillistä vaalia.
- Lausunto Janakkalan seurakunnan kirkkoherran viran erityisistä tarpeista.
- Tuleeko virkaan valitun esittää rikosrekisterilain 6 §:n mukainen rikosrekisteriote (laki evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta 2:12 §). Ote tulisi vaatia vain silloin, kun kirkkoherran virkaan pysyväisluonteisesti ja olennaisesti kuuluu työskentelyä lasten kanssa.
- Koska kirkkoherran virka laitetaan ensisijaisesti haettavaksi KirkkoRekryssä, tulee seurakunnan lausunnossa käydä myös ilmi:
 - 1) kuka antaa lisätietoja täytettävästä kirkkoherran virasta (nimi, puhelinnumero, sähköposti);
 - 2) viran palkkaus (peruspalkka euroina);
 - 3) organisaatiokuvaus (lyhyt kuvaus seurakunnasta) ja
 - 4) valokuva rekrytointi-ilmoitukseen (vaakakuvan ihannekoko on 1200 x 628 pix, max. 1MB), joka on joku muu kuin seurakunnan logo.

Kelpoisuusvaatimukset

Kirkkoherran virkaa hakevan tulee olla pastoraalitutkinnon ja seurakuntatyön johtamisen tutkinnon suorittanut pappi (KJ 8:11 §). Kirkkoherran viran hakijan on liitettävä hakemusasiakirjoihin tehtävän hoidon terveydellisiä edellytyksiä koskevat tiedot (KiVhL 2:13 § 4 mom.). Seurakunnan kirkkoherralta vaaditaan yksikielisessä seurakunnassa sen kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen tyydyttävää ymmärtämisen taitoa (KJ 8:3 § 1 mom.).

Sovelletut säädökset

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 18 §:n 1 ja 3 mom. mukaan *”sen lisäksi, mitä kirkkolaissa saadetaan kirkkoherran valittomasta vaalista, tuomiokapituli voi kirkkovaltuuston tai seurakuntaneuvoston pyynnosta paattaa, että kirkkoherra valitaan vaalilla, jonka toimittaa kirkkovaltuusto tai seurakuntaneuvosto (kirkkoherran valillinen vaali).*

[...]

Paatos kirkkoherran valillisen vaalin toimittamisesta tulee tehdä ennen viran haettavaksi julistamista.” Kirkkolain 3 luvun 3 §:n 2-3 mom. mukaan *”seurakunnan jäsensille on sopivin tavoin annettava riittävät tiedot yleista*

mielenkiintoa herättävistä vireillä olevista seurakunnan ja seurakuntayhtymän asioista, niita koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä ja tehdyistä ratkaisuista. Seurakunnan on tiedotettava, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa.

Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia voidaan edistää erityisesti järjestämällä keskustelu- ja kuulemistilaisuuksia ja selvittämällä seurakunnan jäsenten mielipiteitä ennen päätöksentekoa.”

Kirkkolain 9 luvun 11 §:n 2-3 mom. mukaan ”kirkkoherran valittomassa vaalissa seurakunnan tassa vaalissa aanioukeudetut jasetet valitset seurakunnan kirkkoherran. Kirkkoherran valittomassa vaalissa seka valituksen johdosta uudelleen toimitettavassa kirkkoherran valittomassa vaalissa aanioukeus on viimeistään ensimmäisena vaalipaivana 18 vuotta täyttävällä kirkon jasetella, jolla on kotikuntalaisa tarkoitettu kotikunta Suomessa ja joka on merkitty kyseisen seurakunnan jaseteksi viimeistään 70 päivää ennen ensimmäistä vaalipaivaa.

Änioukeutetuilla on yhtalainen änioukeus.”

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 13 §:n mukaan ”kirkkoherran tehtava on johtaa 3 luvun mukaista seurakunnan toimintaa. Kirkkoherra:

1) vastaa jumalanpalveluksen, pyhien sakramenttien, kirkollisten toimitusten ja sananjulistuksen oikeasta hoitamisesta seka yksityisen sielunhoidon harjoittamisesta;

2) valvoo, etta seurakunnan muuta toimintaa kuten kristillista kasvatusta ja opetusta, diakoniaa seka evankelioimis- ja lahetystyota harjoitetaan kirkon tunnustuksen ja tehtavan mukaisesti;

3) on seurakunnan jumalanpalveluksissa, kirkollisissa toimituksissa ja muussa hengellisessä työssä toimivien viranhaltijoiden ja työntekijöiden ylin esimies;

4) valvoo kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätösten laillisuutta ja noudattamista seurakunnan hallinnossa ja taloudenhoidossa;

5) esittelee kirkkoneuvostolle, seurakuntaneuvostolle tai muulle toimielimelle toimialaansa koskevat asiat, jollei han ole maarannyt esittelyä muulle viranhaltijalle.”

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 19 §:n 1 mom. mukaan ”kun kirkkoherran tai kappalaisen virka on tullut avoimeksi, tuomiokapitulin on julistettava virka haettavaksi. Hakuaika on vahintaan 14 päivää siitä, kun ilmoitus on julkaistu.”

Kirkkojärjestyksen 8 luvun 11 §:n mukaan “[...] Kirkkoherran virkaan vaaditaan pastoraalitutkinto ja seurakuntatyön johtamisen tutkinto. [...]”

Evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 2 luvun 13 §:n 4 mom. mukaan ”kirkkoherran viran hakijan on liitettava hakemusasiakirjoihin tehtävän hoidon terveydellisiä edellytyksiä koskevat tiedot seka tarvittaessa osallistuttava tuomiokapitulin maarayksesta asian selvittämiseksi suoritettaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.”

Tuomiokapituli pyytää Janakkalan seurakunnalta valmistelun mukaista lausuntoa 4.10.2024 mennessä. Määräajan noudattamatta jättäminen ei estä asian ratkaisemista (Hallintolaki 6.6.2003/434 33 §:n 2 mom.).

LAVA

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla ei ole kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia.

Tässä pykälässä käsitellyllä asialla on seuraavia, kirkkojärjestyksen (657/2023) 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: Kirkkoherra vastaa seurakunnan jumalanpalveluselästä ja valvoo seurakunnan muuta toimintaa, kuten kristillistä kasvatusta ja opetusta. Hän on hengellisessä työssä toimivien viranhaltijoiden ja työntekijöiden ylin esimies (Kirkkojärjestys 8 luvun 13 §).

Lapsivaikutuksien arviointi on tehty kirkkoneuvoston kokouksessa 27.8.2024.

Päätösesitys

Kirkkoneuvosto valitsee talouspäällikön ja viestinnän asiantuntijan lisäksi jäsenet ryhmään valmiselemaan lausuntoa kirkkoherran vaalitavasta ja viran erityisistä tarpeista.

Päätös

1. Kirkkoneuvosto merkitsi tulevan kirkkoherranvaalin tiedoksi.
2. Kirkkoneuvosto valitsi lausunnon valmisteluryhmään talouspäällikkö Kristel Muru-Tanilan, viestintäasiantuntija Maria Penttisen, kappalainen Minna Lappalaisen, kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja Marianne Tapanisen, kirkkovaltuuston puheenjohtaja Pirjo Kilpeläisen, kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja Satu Mäkelän ja kirkkoneuvoston jäsenistä Mirja Pöhön ja Anne Heikkisen.

Valmisteluryhmässä on edustettuna kaikki valtuustoryhmät.

Toimeenpano

Annetaan seuraavaan kirkkoneuvoston kokoukseen kirkkoneuvostolle esitys kirkkoherran valintatavasta ja Janakkalan seurakunnan kirkkoherran viran erityisistä tarpeista.

Muutoksenhaku

Päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.